

## Invalidní důchod

Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže **nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění** nebo se stal invalidním následkem pracovního úrazu.

Délka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod je závislá na věku pojištěnce:

- u pojištěnců ve věku do 20 let činí potřebná doba pojištění méně než 1 rok,
- u pojištěnců ve věku od 20 let do 22 let činí potřebná doba pojištění alespoň 1 rok,
- u pojištěnců ve věku od 22 let do 24 let činí potřebná doba pojištění alespoň 2 roky,
- u pojištěnců ve věku od 24 let do 26 let činí potřebná doba pojištění alespoň 3 roky,
- u pojištěnců ve věku od 26 let do 28 let činí potřebná doba pojištění alespoň 4 roky,
- u pojištěnců ve věku nad 28 let činí potřebná doba pojištění 5 roků a zjišťuje se z posledních deseti roků před vznikem invalidity.

U pojištěnců starších 38 let platí, že nesplní-li podmínku získání 5 let pojištění v posledních 10 letech před vznikem invalidity, považuje se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků.

Řízení o přiznání invalidního důchodu se zahajuje na **základě podané žádosti o invalidní důchod**. Žádost o invalidní důchod lze podat **prostřednictvím Podacího portálu MO ČR** přístupného na webové stránce ([www.eportal.mo.gov.cz](http://www.eportal.mo.gov.cz)), případně je možné využít formulář žádosti o invalidní důchod, který je k dispozici jak na e-portálu MO, tak v sekci „Žádosti“ na webových stránkách OSZ MO ([www.osz.mo.gov.cz](http://www.osz.mo.gov.cz)), a následně jej řádně vyplněný a podepsaný doručit OSZ MO **prostřednictvím České pošty, datovou schránkou fyzické osoby nebo e-mailem s elektronickým podpisem** (případně bez elektronického podpisu, pokud je podání do 5 dnů potvrzeno nebo doplněno některým z výše uvedených způsobů). Žádost je také možné vyplnit v úředních hodinách přímo na OSZ MO.

V žádosti je **nutné uvést jméno a adresu ošetřujícího lékaře**. Po obdržení žádosti si OSZ MO vyžádá zjišťovací lékařskou prohlídku u Institutu posuzování zdravotního stavu. Posudek o zdravotním stavu a pracovní schopnosti je jedním z podkladů pro rozhodnutí o žádosti.

K žádosti je nutno doložit potvrzení zaměstnavatele (v případě OSVČ potvrzení vydané územní správou sociálního zabezpečení) o trvání služebního poměru nebo pracovněprávního vztahu, dni jeho skončení, a o tom, zda je žadatel v dočasné pracovní neschopnosti – Příloha k žádosti o starobní nebo invalidní důchod (ustanovení § 110 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).

K žádosti o invalidní důchod je dále třeba **doložit**:

- doklady prokazující dobu denního studia (výuční list, maturitní vysvědčení, diplom)
- doklady o dobách pojištění, popř. náhradních dobách pojištění (doba vedení na Úřadu práce České republiky, Rozhodnutí o době a rozsahu péče o osobu závislou na péči jiné osoby).

V případě, že má být hodnocena jako náhradní doba pojištění doba péče o děti/dítě, je třeba doložit též rodný list dítěte či rodné listy dětí, popř. jiné doklady prokazující vztah k dítěti/dětem (např. rozsudek o svěření dítěte/dětí do péče apod.).

Výše invalidního důchodu se skládá ze základní a procentní výměry. Základní výměra je jednotná pro všechny druhy důchodů a činí 10 % průměrné mzdy měsíčně. Pro rok 2026 činí výše základní výměry 4.900 Kč. Procentní výměra je stanovena na základě získané doby pojištění a výše vyměřovacích základů od roku 1986 do roku předcházejícího roku přiznání invalidního důchodu a přiznaného stupně invalidity.

V závislosti na zjištěném stupni invalidity se invalidní důchod rozlišuje na invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně. Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity spočívá v míře poklesu pracovní schopnosti žadatele. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla:

- a) nejméně o 35 %, nejvíce však o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- b) nejméně o 50 %, nejvíce však o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem.

Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Jestliže pojištěnec již pobírá invalidní důchod a domnívá se, že u něho došlo ke změně jeho zdravotního stavu, může OSZ MO požádat o změnu stupně invalidity. Pro zahájení řízení o změnu výše invalidního důchodu se postupuje obdobně jako v řízení o přiznání invalidního důchodu. OSZ MO na základě podané žádosti pojištěnce, ve které je nutné opět uvést i **jméno a adresu ošetřujícího lékaře**, vyžádá kontrolní lékařskou prohlídku u Institutu posuzování zdravotního stavu a následně o žádosti rozhodne.

Invalidní důchod se nevyplácí po dobu výplaty nemocenského, pokud den vzniku invalidity spadá do období dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.

**Nárok na invalidní důchod zaniká dnem, kterým jeho poživatel dosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let.** Tímto dnem vzniká poživateli nárok na starobní důchod. Starobní důchod náleží ve stejné výši, v jaké náležel dosavadní invalidní důchod. Nárok na tento starobní důchod nevylučuje možnost požádat si o obecný starobní důchod. V takovém případě se vyplácí pouze jeden důchod, a to ten, který je vyšší.

Nárok na invalidní důchod dále zaniká dnem, kdy u pojištěnce dojde k zániku invalidity, resp. kdy pokles pracovní schopnosti činí méně než 35 %.

Invalidní důchod je vyplácen na běžný kalendářní měsíc, tj. od 1. do posledního dne v měsíci.

**Výplatní termín důchodu je do 11. dne v měsíci.**

**Příjemce důchodu je povinen hlásit plátcí důchodu (OSZ MO) do 8 dnů veškeré skutečnosti, které mají vliv na jeho výši a výplatu, tj. změna adresy, změna čísla účtu a jiné skutečnosti.**